

pártszempontokon felülemelkedve, az össz-polgárság érdekeit fogad szolgálni. Mégis, engedd meg, hogy ennek a pártnak tagjait, ügyeit és elveit továbbra is szeretetteljes figyelmembe és barátságodba ajánljam és arra kérjelek, hogy tartsd meg továbbra is ezt a pártot barátságodban és ne foszd meg továbbra sem tapasztaltságodnak, körültekintésednek, tapintatodnak és bölcsességednek utmutatásaitól.

— Deák Ferenc maga volt a szerénység, mégis, ha jól emlékszem, egy szegedi küldöttség üdvözlétére azt felelte, hogy sohasem azért dolgozott, hogy polgártársai elismerését elnyerje, mégis jól esik ez az elismerés, mert a közéletnek dolgozó férfiú a polgártársak elismeréséből meríti munkájához az erőt. Tudom tehát, hogy a Te szerénységedet sem sérti polgártársaidnak a mai napon megnyilatkozó elismerése, hanem ellenkezőleg, ha fokozható a közéletnek az a szolgálata, amit eddig kifejtettél, úgy polgártársaidnak ez a bizalma bizonyára fokozni fogja azt a városnak, mint municipiumnak, az összes polgárságnak és nemzetünknek javára! (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Ezután Rósa Izsó dr. válaszolt az elhangzott üdvözlő beszédekre. Az új képviselő a következő beszédet intézte választóihoz:

— Nagyságos választási elnök ur, igen tisztelt polgártársaim! Amidőn a szegedi városi első választó kerület országgyűlési képviselőtére jogosító megbízást ezennel átveszem, mindenekelőtt köszönetet mondok a Nagyságos elnök urnak és a nemzeti munkapártnak választási eljárás vezetése körül kifejtett fáradozásáért. Hálás köszönetet mondok tisztelt polgártársaimnak azért a bizalomért, amellyel kitüntettek és a bizalomnak ilyen módon történt nyilvánításáért, amellyel személyemet érdemen felül is megtisztelni kegyes volt. Mindannyian méltóztatnak tudni, hogy én erre a kitüntetésre nem pályáztam, ennek elnyeréséért nemcsak hogy nem törekedtem, de elhárítottam magamtól a felhívást is. (Ugy van!) míg meg nem győződtem arról, hogy ennek a jelöltségnek viszszaütasításával, a megbízó levél el nem fogadásával ebben a kerületben, amely az alkotmányos éra helyreállítása óta Deák Ferenc hagyományai mellett változatlanul és tántoríthatatlanul mindig őrt állott, ezen hagyományokat veszendőnek kellett volna tartanom. Ez a cél most már, a választásnak ilyen módon való lefolyásával továbbra is biztosított. (Ugy van!)

— De nem győzhetem le abbéli aggodalmamat, hogy vajon ebben az állásban s hivatalban képes leszek-e megfelelni mindazoknak a feladatoknak, amelyek az országgyűlési képviselői állással járnak, hogy be fogom-e válthatni legalább egy részét azoknak a reményeknek, amelyeket a választó közönség a képviselőjével szemben táplál. És hogy olyan méltóan fogom-e képviselhetni ezt a kerületet, mint amilyen módon ennek a kerületnek magasszínvonalú választó közönsége ennek az állásnak betöltését joggal megkövetelheti? Ezt az aggodalmamat csak némileg mérsékelheti az a reményem, hogy ebben az állásban kifejtett tevékenységemet a tisztelt választóközönség és a város egész közönsége nem fogja túlszigorú bírálatban részesíteni, míg a magam részéről biztosíthatom a tisztelt választóközönséget és Szeged város összes polgárságát, hogy a város érdekeit és a polgárság jóllétét abban az állásban is, amit most rám méltóztattak bízni, híven és önzetlenül fogom szolgálni. (Éljenzés.) Fogadják, igen tisztelt polgártársaim a személyemet annyira kitüntető megtiszteltetésért soha el nem muló hálám ismételt kifejezését. (Percekig tartó éljenzés és taps.)

(Tisztelgések, üdvözlések.)

A szegedi ügyvédi kamara tagjai küldöttség útján tisztelegtek Rósa Izsó dr.-nál, mint a kamara elnökénél, abból az alkalomból, hogy egyhangulag megválasztották. A küldöttséget Végman Ferenc dr. kamarai tit-

kár vezette, aki szép beszédben azt fejezte ki, hogy a szegedi ügyvédek pártkülönbség nélkül örvidenek Rósa Izsó dr. megválasztásának, mert kamarai elnökük iránt, mint családtagok, éreznek tiszteletet és szeretetet. A választásból — mondotta tovább — fény sugárzik az ügyvédi kamarára is, amelynek munkásságával hosszú évek óta egybeforr az elnök érdemes munkássága. Az éljenzéssel fogadott üdvözlést Rósa Izsó dr. meleg szavakkal köszönte meg. Különösen jól esik neki, ugymond, az ügyvédi kamara megemlékezése, amelyben újabb tanujelét látja annak, — amit egyébként hosszú ügyvédi működése alatt mindig hálással tapasztalta, — hogy kartársai pártkülönbség nélkül őszinte barátságukkal tisztelik meg.

Az ügyvédek tisztelgése után a közgyűlési teremben még igen sokan személyesen gratuláltak a képviselőnek, aki alig győzte megköszönni a szerencsekívánatok özönét. A választási aktus fél tíz órakor ért véget.

Ma egész nap az üdvözlő táviratok egész tömege érkezett Rósa Izsó dr.-hoz. Lázár György dr. polgármester sürgönye délután érkezett, így szól:

„Hatalmas és mindig önzetlen közéleti

munkásságodnak polgártársaid részéről való elismerése alkalmából fogadd igaz üdvözlétemet és szerencsekívánataimat.

Lázár György.

Kállay Albert a következőkben gratulál: Minden szerencsét kívánok a szegedi mandátumhoz. Régi barátsággal: Kállay Albert.

Nemess Zsigmond országgyűlési képviselő, az országos nemzeti munkapárt egyik vezető tagja a következő táviratot küldte: „Örömmel gratulálok, örömmel várlak.” Nemess. Ugyancsak táviratban üdvözölték még az új képviselőt: Szász Iván, Klimkó Ede, Somlyódy István, Molnár Elemér, Kókay Béla, Kresztics Milán, Gönczy Elek és neje, Lendvai Sándor, Somogyi Albert, Schaffer Mór, Kovács János, Vermes Zsigmond, Moskovits József dr., Löw Immanuel dr. és neje, Alföldi Béla, Fischhof Henrik, Obláth Lipót, Holtzer Dániel, Czecz Katalin és még számosan.

Rósa Izsó dr. még a délelőtti folyamán tisztelgő látogatást tett Cicatricis Lajos dr. főispánnál és Bokor Pál helyettes polgármesternél. Délután a három óra tizenhét perckor induló gyorsvonattal pedig Budapestre utazott, ahol este a munkapárti körben fog megjelenni. Itt Nemess Zsigmond országgyűlési képviselő fogja üdvözölni és bemutatja majd Khuen-Héderváry Károly gróf pártelnöknek. Rósa Izsó dr. holnap délelőtti megjelenik a képviselőház ülésén is.

Két tanulságos látogatás a Délvidéken.

1. Tanpora-mutantur.

(Saját tudósítónktól.) Fatornyos hazámban voltam, talán nem is joggal mondom azt, hogy fatornyos, mert bizony szép, pirosra festett pléhvel van fődve az én szülőfalum templomának a tornya. Jómódu, temesmegyei sváb község, amelynek 2662 lakosa közt a szó igazi értelmében vett szegény ember ninesen. Emlékszem ugyan, hogy gyermekkoromban voltak ugynevezett *kleinhäusler*ek, akik napszámból éltek, de azért megvolt mindegyiknek a maga kiesi háza (onnan az előbbi elnevezés). Most már ilyen szegény sincsen Nagyzsámon, mert ezek már mind kivándoroltak Amerikába. Azelőtt nem is 2662 lakosa volt a szülőfalumnak, hanem háromezernél is több. Elfogta a földieimet az amerika-láz, ami egyértelmű a gyors meggazdagodás vágyával. Nem elégszenek meg azzal, hogy meg tudjanak élni, biztosabb alapra akarják helyezni existenciájukat és mennek a lidérefény után, melyet a Mammon ördöge varázsol eléjük. Néhány év óta nem voltam otthon, Nagyzsámon. S micsoda változást találtam most ott. Fájt a szívem amerika-lázás földieimért, mert ez a láz, mint akármilyen más betegség, nem válogat az emberekben. De tartunk sort. A Nagyzsám előtti állomáson, Klopodián, *Wekerle* Sándor szállott be, saját kegyelmes kezében hozva kézi táskáját. Miután megismert, elkezdett velem beszélgetni, még pedig olyan természetes közvetlenséggel, minden rátarti póz nélkül, hogy nem ártana egyik-másik szegedi nagyságnak a kegyelmes urtól tanulni. Panaszkodott a rossz termés miatt. S ezt igazán joggal tehette, mert Temesmegyében, ahol még lábám áll a gabona, olyan ritka és olyan gazos a legtöbb helyütt, hogy alig érdemes learatni, ha csak nem takarmánynak. Rátérünk a politikára s főlemlítettem neki, hogy Szegeden ugyancsak forgalomban volt a neve a múlt hetekben, egyuttal megtudakoltam tőle, vajjon az általános választások alkalmával fel szándékozik-e lépni valahol. Errre kijelentette, hogy nem látja az időt alkalmasnak arra, hogy beleavatkozzék az aktuális politikába, de okot sem lát rá. Mig így meginterjúboholtam Magyarországon egyik legkiválóbb államférfiát, a klopodiái földes-

urat, Nagyzsámra ért a vonat, ahol vártak rokonok, jó barátok. Miután csak néhány órát szándékoztam otthon tölteni, vacsora után az egyik vendéglőben adtam találkát ismerőseimnek. Össze is jöttek vagy harmincan. Vegyesen. Volt köztük százötven, nyolcvan, ötven, harminc, husz holdas gazda, egy-két iparos. Ott ültem köztük, de — idegenül. Esti nyolctól tizig egy szót sem szoltam, pedig nem tartozom éppen a hallgatag emberek közé. Beszéltek ők eleget, de csak egy témáról. És ez az egy téma nem a most annyira időszerű aratás vagy cséplés volt. Beszéltek — Amerikáról, az aranyat ontó országról, ahonnan a *Schneider* Szepi egy év alatt kétezer koronát, az *Oesterreicher* Jerich néhány hónap alatt ezerhatszáz, a *Lind* Kati ezerkétszáz koronát küldött haza. Voltak köztük ketten, akik már kétszer is megjárták Amerikát s most harmadszor készülnek vissza. Ők egyenesen azt állították, hogy Amerikában nagyobb urak voltak ők, mint itthon a pap, vagy a jegyző. Főlemlítették, hogy az osztrák-magyar konzulátusok, mennyire szívükön hordják a magyarországiak sorsát. Ha valamelyik magyar honos angolul akar beszélni a konzulátuson, rögtön figyelmeztetik, hogy most *magyar* (sic!) területen vannak, hát beszéljenek magyarul vagy németül. És beszéltek sok-sok mindent, ők, akik már voltak Amerikában és mások, akik ezentul akarnak kimenni. Megtudtam, hogy az egyik ötven holdas gazdának, aki ott volt köztünk, két felnőtt fia is künn van Amerikában. Ezeket, tekintve, hogy apjuk birtoka tehermentes, már csak igazán nem a nyomoruság hajtotta ki. Epidemikusan terjed, mert terjesztik köztük az Amerikában jártak, a láz és a jómóduakat is magával ragadja. Végre tíz órakor megelégettem a hallgatást és jó éjt kívántam. Letettem arról a gondolatról, hogy az itt maradásra kapacitáljam őket, mert beláttam, hogy nem egy este és nem egy ember kell ahhoz, aki lebeszélje őket a kivándorlásról. Lelki orvosok kellenének, akik hosszas, kitartó és türelmes fáradozással gyógyítanák ezeket a lázbetegeket.

2. San Marco hercegnőnél.

Hétfőn a torontálmegyei Nagykomlóson voltam. A magyikikindai állomáson San